

Výbraté ustanovenia zo zákona

428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov
v znení zákona č. 602/2003 Z. z., zákona č. 576/2004 Z. z.
a zákona č. 90 /2005 Z. z.

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Predmet a pôsobnosť zákona

§ 1

(1) Tento zákon upravuje

- a) ochranu osobných údajov fyzických osôb pri ich spracúvaní,
- b) zásady spracúvania osobných údajov,
- c) bezpečnosť osobných údajov,
- d) ochranu práv dotknutých osôb,
- e) cezhraničný tok osobných údajov,
- f) registráciu a evidenciu informačných systémov,
- g) zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

(2) Tento zákon sa vzťahuje na orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, iné orgány verejnej moci, ako aj na ostatné právnické osoby a fyzické osoby, ktoré spracúvajú osobné údaje, určujú účel a prostriedky spracúvania alebo poskytujú osobné údaje na spracúvanie.

(3) Tento zákon sa vzťahuje aj na prevádzkovateľov, ktorí nemajú sídlo alebo trvalý pobyt na území

- a) Slovenskej republiky, ale sú umiestnení v zahraničí na mieste, kde sa uplatňuje právny poriadok Slovenskej republiky prednostne na základe medzinárodného práva verejného,
- b) členského štátu Európskej únie, ak na účely spracúvania osobných údajov využívajú úplne alebo čiastočne automatizované alebo iné ako automatizované prostriedky spracúvania umiestnené na území Slovenskej republiky, pričom tieto prostriedky spracúvania nie sú využívané výlučne len na prenos osobných údajov cez územie členských štátov Európskej únie; v takomto prípade prevádzkovateľ postupuje podľa § 23a ods. 3.

(4) Tento zákon sa vzťahuje na osobné údaje systematicky spracúvané úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania alebo inými ako automatizovanými prostriedkami spracúvania, ktoré sú súčasťou informačného systému alebo sú určené na spracúvanie v informačnom systéme.

Z dôvodovej správy k zákonu 90/2005 Z.z.

V súvislosti so zaradením Slovenskej republiky medzi členské krajiny Európskej únie nastáva zvýšený nárast komunikácie Úradu na ochranu osobných údajov s obdobnými orgánmi dozoru v ostatných členských krajinách a to nielen v súvislosti s riešením podnetov dotknutých osôb, posudzovaním cezhraničného toku osobných údajov, ale aj v súvislosti s novou úlohou úradu povinne vysielat' svojich zástupcov do viacerých pracovných skupín zaoberajúcich sa problematikou ochrany osobných údajov. Táto povinnosť vyplýva Slovenskej republike nielen zo smernice 95/46/ES, ale aj z Dohovoru 108. Najmä pri kontaktoch so zahraničím je žiadúce, aby oficiálne označenie úradu obsahovalo aj označenie názvu štátu. Názov Úrad na ochranu osobných údajov sa preto navrhuje doplniť označením názvu štátu.

Smernica 95/46/ES a národný zákon o ochrane osobných údajov sa vzťahujú aj na prevádzkovateľov, ktorí nemajú sídlo alebo trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ale sú umiestnení v zahraničí na mieste, kde sa uplatňuje právny poriadok Slovenskej republiky prednostne z titulu medzinárodného práva verejného. Ide o presné prevzatie Čl. 4 ods. 1 písm. b) smernice 95/46/ES. Smernica 95/46/ES a zákon sa vzťahujú aj na subjekty, ktoré sú zriadené mimo územia Európskeho spoločenstva, ak na účely spracúvania osobných údajov využívajú úplne alebo čiastočne automatizované alebo iné prostriedky spracúvania umiestnené na území Slovenskej republiky, pričom tieto prostriedky spracúvania nie sú využívané výlučne len na tranzit osobných údajov cez územie Európskeho spoločenstva. V súlade s Čl. 4 smernice 95/46/ES sa preto navrhuje § 1 doplniť o nový odsek 3, ktorý reaguje na špecifické spracúvania osobných údajov.

Navrhovaný § 1 ods. 4 sa týka pôsobnosti zákona a dôsledne sa ním preberá obsah Čl. 3 ods. 1 v nadväznosti na Čl. 2 písm. c) smernice 95/46/ES.

§ 2

(1) Ustanovenia § 5 ods. 4, § 6 ods. 1 až 4, § 10 ods. 1, 2 a 8, § 20 ods. 1, § 27 a § 32 sa nevzťahujú na spracúvanie osobných údajov nevyhnutných na zabezpečenie verejného záujmu, ak prevádzkovateľ plní povinnosti výslovne ustanovené osobitným zákonom určené na zaistenie

- a) bezpečnosti Slovenskej republiky,
- b) obrany Slovenskej republiky,
- c) verejného poriadku a bezpečnosti,
- d) predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti, zisťovania jej páchatel'ov, vyšetrovania a stíhania trestných činov,
- e) významného ekonomického alebo finančného záujmu Slovenskej republiky alebo Európskej únie, vrátane menových, rozpočtových a daňových záležitostí,
- f) výkonu kontroly, dohľadu, dozoru alebo uplatňovania regulácie v súvislosti s výkonom verejnej moci vo veciach uvedených v písmenách c), d) a e), alebo
- g) ochrany dotknutej osoby alebo práv a slobôd iných osôb.

(2) Prevádzkovateľom registra o osobách právoplatne odsúdených súdmi v trestnom konaní, ako aj o osobách, proti ktorým bolo prokurátormi alebo súdmi právoplatne

rozhodnuté o podmiennečnom zastavení trestného stíhania alebo o schválení zmluvy, môže byť len štátny orgán ustanovený osobitným zákonom.¹⁾

§ 2a

Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu osobných údajov, ktoré

- a) spracúva fyzická osoba pre vlastnú potrebu v rámci výlučne osobných alebo domácich činností, ako je vedenie osobného adresára alebo korešpondencia,
- b) boli získané náhodne bez predchádzajúceho určenia účelu a prostriedkov spracúvania, bez zámeru ich ďalšieho spracúvania v usporiadanom systéme podľa osobitných kritérií a nie sú ďalej systematicky spracúvané.

Z dôvodovej správy k zákonu 90/2005 Z.z.

Navrhovaný text ustanovenia § 2 spresňuje obmedzenie rozsahu povinností a práv a presne v súlade s dikciou Čl. 13 smernice 95/46/ES uvádza oblasti a okruh subjektov, pre ktoré možno toto ustanovenie použiť. Vzťahuje sa výlučne na prevádzkovateľov, ktorí spracúvajú osobné údaje vo verejnom záujme na účely výslovne ustanovené v osobitnom zákone. Nové znenie pôvodného ustanovenia § 2 ods. 2 nadväzuje hlavne na zmeny, ktoré boli vykonané v texte zákona.

Odsek 2 spresňuje prebratie obsahu Čl. 8 ods. 5 smernice 95/46/ES a presne v súlade s jeho dikciou ustanovuje, že vedenie registra trestov môže vykonávať len štátny orgán.

Pri aplikácii § 2 doteraz platného zákona č. 428/2002 Z. z. v znení zákona č. 602/2003 Z. z. často dochádzalo k jeho nesprávnemu výkladu. Navrhované nové ustanovenie § 2a má napomôcť k jednoznačnému odlíšeniu prípadov, keď sa zákon na spracúvanie osobných údajov vôbec nevzťahuje, od prípadov, keď sú účinky zákona obmedzené len čiastočne. Prax si vyžiadala spresniť a doplniť túto časť zákona.

Vymedzenie niektorých pojmov

§ 3

Osobné údaje

Osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

§ 4

(1) Na účely tohto zákona sa ďalej rozumie

- a) **spracúvaním** osobných údajov vykonávanie akýchkoľvek operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, napr. ich získavanie, zhromažďovanie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie,

¹⁾ Napríklad § 40 ods. 2 písm. d) zákona č. 153/2001 Z. z., zákon č. 311/1999 Z. z. o registri trestov v znení neskorších predpisov.

kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, likvidácia, ich prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie,

- b) **poskytovaním** osobných údajov odovzdávanie osobných údajov na spracúvanie inému prevádzkovateľovi alebo inému zástupcovi prevádzkovateľa, alebo jeho sprostredkovateľovi,
- c) **sprístupňovaním** osobných údajov oznámenie osobných údajov alebo umožnenie prístupu k nim inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe s výnimkou dotknutej osoby alebo oprávnenej osoby, ktorá ich nebude spracúvať ako prevádzkovateľ, zástupca prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľ,
- d) **zverejňovaním** osobných údajov publikovanie, uverejnenie alebo vystavenie osobných údajov na verejnosti prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, verejne prístupných počítačových sietí, verejným vykonaním alebo vystavením diela,²⁾ verejným vyhlásením, uvedením vo verejnom zozname, v registri alebo v operáte,³⁾ ich umiestnením na úradnej tabuli alebo na inom verejne prístupnom mieste,
- e) **likvidáciou** osobných údajov zrušenie osobných údajov rozložením, vymazaním alebo fyzickým zničením hmotných nosičov tak, aby sa z nich osobné údaje nedali reprodukovať,
- f) **blokováním** osobných údajov uvedenie osobných údajov do takého stavu, v ktorom sú neprístupné a je zabránené akejkolvek manipulácii s nimi,
- g) **informačným systémom** akýkoľvek usporiadaný súbor, sústava alebo databáza obsahujúca jeden alebo viac osobných údajov, ktoré sú systematicky spracúvané na potreby dosiahnutia účelu podľa osobitných kritérií a podmienok s použitím automatizovaných, čiastočne automatizovaných alebo iných ako automatizovaných prostriedkov spracúvania bez ohľadu na to, či ide o systém centralizovaný, decentralizovaný alebo distribuovaný na funkčnom alebo geografickom základe, napríklad kartotéka, zoznam, register, operát, záznam alebo sústava obsahujúca spisy, doklady, zmluvy, potvrdenia, posudky, hodnotenia, testy,
- h) **účelom spracúvania** osobných údajov vopred jednoznačne vymedzený alebo ustanovený zámer spracúvania osobných údajov, ktorý sa viaže na určitú činnosť,
- i) **súhlasom dotknutej osoby** akýkoľvek slobodne daný výslovný a zrozumiteľný prejav vôle, ktorým dotknutá osoba na základe poskytnutých informácií vedomé vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov,
- j) **cezhraničným tokom** osobných údajov prenos osobných údajov mimo územia Slovenskej republiky subjektom so sídlom alebo s trvalým pobytom v cudzine alebo ich výmena s týmito subjektami,
- k) **anonymizovaným údajom** osobný údaj upravený do takej formy, v ktorej ho nemožno priradiť dotknutej osobe, ktorej sa týka,

²⁾ § 13 zákona č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov.

³⁾ Napríklad § 27 až 34 Obchodného zákonníka, § 8 a 68 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení zákona č. 255/2001 Z. z., § 26 ods. 2 písm. e) zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

- l) **adresou** súbor údajov o pobyte fyzickej osoby, do ktorého patria názov ulice, orientačné, prípadne súpisné číslo domu, názov obce, prípadne názov časti obce, poštové smerovacie číslo, názov okresu, názov štátu,
- m) **všeobecne použiteľným identifikátorom** trvalý identifikačný osobný údaj dotknutej osoby, ktorý zabezpečuje jej jednoznačnosť v informačných systémoch,
- n) **biometrickým údajom** osobný údaj fyzickej osoby, na základe ktorého je jednoznačne a nezameniteľne určiteľná, napr. odtlačok prsta, odtlačok dlane, analýza deoxyribonukleovej kyseliny, profil deoxyribonukleovej kyseliny,
- o) **auditom bezpečnosti** informačného systému nezávislé odborné posúdenie spoľahlivosti a celkovej bezpečnosti informačného systému z hľadiska zabezpečenia dôvernosti, integrity a dostupnosti spracúvaných osobných údajov,
- p) **tret'ou krajinou** štát, ktorý nie je členským štátom Európskej únie,
- r) **verejným záujmom** dôležitý záujem štátu realizovaný pri výkone verejnej moci, ktorý prevažuje nad oprávneným záujmom fyzickej osoby alebo viacerých fyzických osôb, prináša majetkový prospech alebo iný prospech ostatným fyzickým osobám alebo mnohým z nich a bez jeho realizácie by mohli vzniknúť rozsiahle alebo nenahraditeľné škody,
- s) **podmienkami spracúvania** osobných údajov prostriedky a spôsoby spracúvania osobných údajov, ako aj ďalšie požiadavky, kritériá alebo pokyny súvisiace so spracúvaním osobných údajov alebo vykonanie úkonov, ktoré slúžia na dosiahnutie účelu spracúvania či už pred začatím spracúvania osobných údajov alebo v priebehu ich spracúvania.

(2) **Prevádzkovateľom** je orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá sama alebo spoločne s inými určuje účel a prostriedky spracúvania osobných údajov. Ak účel, prípadne aj prostriedky spracúvania osobných údajov ustanovuje osobitný zákon, prevádzkovateľom je ten, koho na plnenie účelu spracúvania ustanoví zákon alebo kto splní zákonom ustanovené podmienky. To platí aj vtedy, ak tak ustanovuje právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie.

(3) **Sprostredkovateľom** je orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa alebo zástupcu prevádzkovateľa.

(4) **Oprávnenou osobou** je každá fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci svojho pracovnoprávneho vzťahu, štátnozamestnaneckého pomeru, služobného pomeru, členského vzťahu, na základe poverenia, zvolenia alebo vymenovania alebo v rámci výkonu verejnej funkcie, ktorá môže osobné údaje spracúvať len na základe pokynu prevádzkovateľa, zástupcu prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

(5) **Dotknutou osobou** je každá fyzická osoba, o ktorej sa spracúvajú osobné údaje.

(6) **Zástupcom prevádzkovateľa** je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá na území Slovenskej republiky zastupuje prevádzkovateľa so sídlom alebo s trvalým pobytom v tretej krajine.

(7) **Tret'ou stranou** je orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba iná ako dotknutá osoba, vlastný prevádzkovateľ alebo zástupca prevádzkovateľa, jeho sprostredkovateľ a ich oprávnené osoby.

(8) **Príjemcom** je orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej sú osobné údaje poskytnuté alebo sprístupnené; prevádzkovateľ, ktorý je oprávnený spracúvať osobné údaje na základe § 2 ods. 1 písm. f) a úrad pri plnení úloh ustanovených týmto zákonom, sa nepovažuje za príjemcu.

Z dôvodovej správy k zákonu 90/2005 Z.z.

Úpravy v ustanoveniach § 4 ods. 1 písm. b) a c) súvisia so zavedením nových pojmov v zákone „tretia strana“ a „príjemca“ v súlade s Čl. 2 písm. f) a g) smernice 95/46/ES.

Doplnenia spresňujú vymedzenie pojmu „informačný systém“ v súlade s Čl. 2 písm. c) smernice 95/46/ES.

Základnou podmienkou pri spracúvaní osobných údajov dotknutej osoby je predpoklad, že táto osoba má dostatok informácií na to, aby sa mohla slobodne a vedome rozhodnúť, či poskytne svoje osobné údaje na spracúvanie, resp. disponuje dostatkom informáciami o tom, za akých podmienok sa jej osobné údaje spracúvajú (Čl. 2 písm. h) smernice 95/46/ES). Navrhovaná zmena priamo súvisí so zmenami a doplneniami v § 10 ods. 1 a 2.

Vymedzenie pojmov sa v ustanovení § 4 ods. 1 navrhuje doplniť o písmená p) až s). V súvislosti s doplnením ustanovenia § 23a z dôvodu prehľadnosti sa cezhraničný tok osobných údajov v súlade s Čl. 1 ods. 2 a Čl. 25 a 26 smernice 95/46/ES rozdeľuje na prenos osobných údajov v rámci členských štátov Európskej únie a prenos osobných údajov do tretích krajín. V písmene p) sa vymedzuje pojem „tretia krajina“.

Nové ustanovenie doplnené do § 7 ods. 4 písm. f) a platné ustanovenie § 23 ods. 4 písm. d) si vyžaduje jednoznačné vymedzenie pojmu „verejný záujem“ tak, ako ho treba chápať na účely tohto zákona vychádzajúc z obsahu smernice 95/46/ES. Na tento účel sa navrhuje doplniť nové písmeno r).

Obsah nového písmena s) vymedzuje pojem „podmienky spracúvania osobných údajov“ a nadväzuje na novokoncipované ustanovenie § 6 ods. 1, v ktorom sú systematicky zoradené základné povinnosti prevádzkovateľov.

Pojmy „prevádzkovateľ, sprostredkovateľ a oprávnená osoba“ sú, okrem iných, kľúčovými pojmami zákona. Ich presné vymedzenie v súlade s Čl. 1 písm. d) a e) a Čl. 16 smernice 95/46/ES je potrebné pre ich ďalšiu správnu aplikáciu. Navrhované zmeny spresňujú doteraz platné definície v zákone.

Vymedzenie pojmu „zástupca prevádzkovateľa“ vyplýva z Čl. 4 ods. 2 smernice 95/46/ES, podľa ktorého subjekt, ktorý má sídlo alebo trvalý pobyt v tretej krajine, a na účely spracúvania osobných údajov využíva úplne alebo čiastočne automatizované alebo iné prostriedky spracúvania umiestnené na území Slovenskej republiky, pričom tieto prostriedky spracúvania nevyužíva výlučne len na prenos osobných údajov cez územie Európskeho

spoločenstva, je povinný pred začatím spracúvania osobných údajov vymenovať svojho zástupcu, ktorý má sídlo alebo trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Pojmy „tretia strana“ a „príjemca“, ktoré sa nachádzajú v Čl. 2 smernice 95/46/ES boli v zákone zapracované prostredníctvom definičných pojmov „poskytovanie“ a „sprístupňovanie“. V snahe priblížiť sa čo najviac právu Európskeho spoločenstva, navrhuje sa vymedzenie pojmov „tretia strana“ v súlade s Čl. 2 písm. f) a „príjemca“ v súlade s Čl. 2 písm. g) smernice 95/46/ES. Paragraf 4 sa dopĺňa o nové odseky 7 a 8.